

skønnes mindre hensigtsmæssig og bør efter Raadets Formening udgaa, idet det ofte er nødvendigt, navnlig ved Indgreb paa Kvinder, først at foretage en omhyggelig Under-søgelse i det enkelte Tilfælde for at afgøre, af hvilken Art Indgrebet bør være.

Endelig skal Raadet henstille, at der om det for Lovens Videreførelse utvivlsomt fortsat nødvendige *Efterundersøgellesarbejde* gives udtrykkelige Bestemmelser i den kommende Lov, i første Række om selve Efterundersøgelsernes Administration, men tillige om de opererede Pligt til at lade sig underkaste Efterundersøgelse. Selv om Efterundersøgelserne i Almindelighed ikke nar mødt Vanskeligheder hos de Personer, som skulde underkaste sig dem, skønnes det dog paakrævet, da i hvert Fald enkelte Personer har nægtet at lade sig efterundersøge, at der gives Regler om en Pligt til Efterundersøgelse for alle, der underkastes Indgreb efter Loven. I hvert Fald maatte der kunne gives en Regel om, at vedkommende Andrager i selve Andragendet udtrykkelig maatte give Tilsagn om at lade sig efterundersøge efter Operationen med nærmere angivne Mellemlum.

Et *Tilbageblik* paa den her givne Redegørelse og Betænkning vil efter *Retslæge-raadets* Skøn føre til følgende *Hovedsynspunkter*:

Den danske Sterilisationslov har — efter i ca. 5 Aar at have fungeret som Forsøgslov — skabt et *Vurderingsmateriale* paa i alt 171*) frivilligt *steriliserede Personer*.

Disse fordeler sig paa 63 *Kastrationer* (Mænd) og 108 *simple Sterilisationer*, hvoraf 20 Mænd og 88 Kvinder.

Materialet er ikke og kunde ikke blive stort, og en længere Observationstid af det havde i og for sig været ønskelig, ganske særlig for de *Vurderinger*, som hviler paa en yderligere Udspaltnig. Men det er dog stort nok til at have givet *en Række vigtige Oplysninger* og ydet en paa afgørende Punkter *god Orientering* i, hvilke Retningslinier man fremtidig bør følge, og hvilke Veje der er de bedst farbare.

Denne *Orientering* foreligger mest klar for *Kastrationsindgrebets* Vedkommende, hvor Materialet fastslaar dette Indgrebs uomtvistelig store *kriminalterapeutiske* (kriminalpolitiske) og ikke ringe *socialt Betydning*; med Henblik paa Kastraternes Neutralisering i kriminel Henseende og deres Brugbargørelse i social Henseende maa Indgrebet betegnes som meget effektivt og Resultaterne som særdeles gunstige, ikke mindst naar Materialets kriminologisk svære Natur tages i Betragtning.

En kort Karakteristik af *den simple Sterilisations* Resultater lader sig vanskeligere give, bl. a. af den Grund, at den efter Sagens Natur maa virke paa længere Sigt og kræve endnu længere Observationstid end Kastrationen. Der maa herom henvises til Teksten og blot bemærkes, at Indgrebet efter alt at dømme maa antages paa en Række Omraader inden for Samfundslivet at ville virke nyttigt.

Men der bør her advares mod overdrevne og for optimistiske Forestillinger særlig om Sterilisationens eugeniske Effekt, uden Rod i virkelig videnskabelige Fundamenter; saadanne udokumenterede Forestillinger og deraf dikterede Fremgangsmaader vil let kunne føre en i sig selv sund og velmotiveret Lovgivning ud paa usikker Grund og dermed forskertse Muligheden for den rette Videreførelse af et nyttigt Redskab for Samfundshygienjen, taget i videste Forstand.

For *begge* steriliserende Indgrebs Vedkommende har de hidtidige Erfaringer vist, at de med dem forbundne Farer og Géner er saa ringe, at de neppe kommer i Betragtning i Sammenligning med de skabte personlige og samfundsmæssige Fordele.

Den nugældende Lov var med velberaad Hu formet med moderate Maal for Øje og derfor med ret snævert afstukne Rammer.

Det har imidlertid vist sig gennem de indvundne Erfaringer, at Loven allerede nu virker for stiv og uelastisk, og Raadet har paavist og belyst en Række Punkter, hvor den uden Skade og sikkert med god Nytte kunde ændres, udvides og videreføres, saa dens Virkekraft øgedes, ligesom man har givet Forslag om en Forenkling i dens Administration.

Den samlede *Vurdering* af Materialet og de dertil knyttede Erfaringer fører da til den Anskuelse, at den Forsøgslovgivning, man her i Landet, først blandt de europæiske Stater, indførte for 5 Aar siden, har været berettiget og svaret Regning med Indfrielse af de væsentligste af de Forventninger, man stillede til den.

Loven maa med en nøgtern Betragtning siges at have været gavnlig for de enkelte Personer og et Gode for Samfundet.

*) 4 før Lovens Ikrafttræden kastrerede Personer er medregnede.